

GŁÓWNY INSPEKTOR SANITARNY

HŚ.NS.530.6.2021

Warszawa, dnia 22 listopada 2021 r.

**Pan
Przemysław Dac
Prezes
Państwowego Gospodarstwa
Wodnego Wody Polskie**

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na wniosek z dnia 15 października 2021 r. znak: KPP.602.58.2. oraz wniosek z dnia 2 listopada 2021 r. znak: KPP.602.58.2.2.2021, stanowiący korektę ww. wniosku z dnia 15 października 2021 r., w sprawie wydania opinii, na podstawie art. 54 ust. 1 w związku z art. 58 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021 poz. 247 z późn. zm.)* dotyczącej *Projektu aktualizacji planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry* wraz z projektem prognozy oddziaływania na środowisko, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Zgodnie z założeniami Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa powodziowa) państwa członkowskie powinny dążyć do skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym za pomocą indywidualnych rozwiązań uwzględniających potrzeby i priorytety dotyczące obszarów zagrożonych powodzią w celu ograniczania negatywnych konsekwencji dla zdrowia ludzkiego, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Jednocześnie powinny też zapewnić odpowiednią koordynację na obszarach dorzeczy i dążyć do osiągnięcia celów środowiskowych określonych w prawodawstwie wspólnotowym. Plany zarządzania ryzykiem powodziowym są głównymi dokumentami planistycznymi, które przedstawiają sposób realizacji skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym na danym obszarze dorzecza i podlegają przeglądowi oraz w razie potrzeby aktualizacjom w cyklu sześcioletnim. Podstawy prawne oraz obowiązek sporządzenia projektu aktualizacji planu

niepodlega

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

GŁÓWNY INSPEKTORAT SANITARNY
ul. Targowa 65 | 03-729 Warszawa
+48 22 345 33 00
inspektorat@gis.gov.pl | www.gis.gov.pl

zarządzania ryzykiem powodziowym (aPZRP) dla obszaru dorzecza, wynikają bezpośrednio z regulacji prawa krajowego - Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 624 z późn. zm.), które są następstwem transpozycji przepisów prawa wspólnotowego.

Projekt aPZRP obejmuje analizę istniejącego stanu infrastruktury technicznej oraz środków nietechnicznych służących ochronie przeciwpowodziowej, podsumowanie przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego, map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego, a także ocenę postępów w realizacji celów zarządzania ryzykiem powodziowym w poprzednim cyklu planistycznym. W zaktualizowanym planie określono też cele główne i szczegółowe wraz z propozycją działań na kolejne lata, których realizacja, jak wskazano w przedłożonej dokumentacji, pozwoli na osiągnięcie nadrzędnego celu zarządzania ryzykiem powodziowym, jakim jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. W aPZRP uwzględniono też przewidywane zmiany klimatu i wynikające z nich zmiany zagrożenia powodziowego. Integralną częścią aPZRP jest też zaktualizowany plan zarządzania ryzykiem powodziowym od strony morza, w tym morskich wód wewnętrznych, który został oddzielnie opracowany (aPZRPM dla regionu wodnego Dolnej Odry) i stanowi Suplement 2 do aPZRP.

Cele główne aPZRP dla obszaru dorzecza Odry są tożsame z celami określonymi w poprzednim cyklu planistycznym i dotyczą:

1. Zahamowania wzrostu ryzyka powodziowego,
2. Obniżenia istniejącego ryzyka powodziowego,
3. Poprawy systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Celom głównym przyporządkowano cele szczegółowe zarządzania ryzykiem powodziowym:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego:
 - 1.1. Zapewnienie warunków ograniczających możliwość występowania powodzi;
 - 1.2. Zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami zagrożenia powodziowego.
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego:
 - 2.1. Zapewnienie warunków redukujących możliwość występowania powodzi;
 - 2.2. Redukcja obszaru zagrożonego powodzią oraz zapewnienie racjonalnego gospodarowania obszarami zagrożenia powodziowego;
 - 2.3. Redukcja wrażliwości społeczności i obiektów na obszarze zagrożenia powodzią.
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym:
 - 3.1. Doskonalenie prognozowania i ostrzegania o zagrożeniach meteorologicznych i hydrologicznych;

- 3.2. Doskonalenie skuteczności reagowania ludzi, firm i instytucji publicznych;
- 3.3. Doskonalenie skuteczności odbudowy i powrotu do stanu sprzed powodzi;
- 3.4. Wdrażanie i zwiększanie skuteczności analiz popowodziowych;
- 3.5. Stymulowanie zachowań zwiększających bezpieczeństwo powodziowe poprzez instrumenty prawne i finansowe;
- 3.6. Zwiększenie świadomości i wiedzy na temat źródeł zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego.

Do osiągnięcia powyższych celów głównych i szczegółowych utworzono typy działań, zebrane w formie katalogu. Poszczególne działania wraz z przyporządkowaniem do poszczególnego typu działania zostały zawarte w ostatecznej liście działań stanowiącej Załącznik nr 1 zarówno do projektu aPZRP dla obszaru dorzecza Odry, jak i do aPZRPM dla regionu wodnego Dolnej Odry (Suplement 2 do aPZRP). Działania dla zlewni Bobru zostały zawarte w Załączniku nr 1 do opracowania pn. „Suplement do projektu Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla dorzecza Odry- zlewnia Bobru” stanowiącym Suplement 1 aPZRP dla obszaru dorzecza Odry. W celu ograniczenia zidentyfikowanego ryzyka wystąpienia powodzi określono działania, zarówno techniczne i nietechniczne, oraz ich warianty. Po wybraniu optymalnych wariantów planistycznych ustalono też priorytety ich realizacji.

Finalnie na ostatecznych listach działań dla aPZRP dla obszaru dorzecza Odry (z uwzględnieniem Suplementu do Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla dorzecza Odry – zlewnia Bobru znalazło się 267 działań (22 typy działań z 33 określonych w katalogu typów działań). Na ostatecznej liście działań dla aPZRPM dla regionu Dolnej Odry znalazło się 9 działań (6 typów działań wymienionych w aPZRPM, o nadanych numerach od 34 do 45 na potrzeby niniejszej Prognozy). Na liście działań aPZRP dla powodzi rzecznej zaplanowano 267 działań, w tym 205 technicznych (obejmujących między innymi budowę zbiorników retencyjnych, zwiększenie retencji zlewni rzeki, remonty i modernizacje infrastruktury czy prace umocnieniowe) oraz 59 nietechnicznych (obejmujących między innymi wykonanie analizy możliwości zwiększenia retencji, analizę możliwości stosowania mobilnych systemów ochrony przed powodzią) oraz 3 działania mieszane (obejmujące realizację programu nawodnień rolniczych, odbudowę jazu i zwiększenia retencji korytowej i jeziorowej). Spośród wszystkich zaplanowanych działań najwyższy priorytet realizacji przypisano 137 zadaniom dotyczącym powodzi rzecznej.

W załączonym do wniosku projekcie Prognozy oddziaływania na środowisko dla *Projektu aktualizacji planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry* poddano analizie i oceniono skutki, jakie mogą wynikać z realizacji ustaleń przedmiotowego dokumentu dla poszczególnych elementów środowiska, w tym zdrowia i życia ludzi.

Jednocześnie pragnę zauważyć, że jak wskazano w treści projektu Prognozy uzgodnienie zakresu oraz stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko zostało dokonane m.in. przez Głównego Inspektora Sanitarnego (pismo z dnia 24 maja 2021 r., znak: HŚ.NS.530.6.2021.AM). W projekcie Prognozy wskazano, że brak realizacji działań spełniających cele główne oraz cele szczegółowe wskazane w aPZRP spowoduje długoterminowo podniesienie wzrostu ryzyka powodziowego, a tym samym wpłynie na zmniejszenie bezpieczeństwa ludności oraz obniżenie jakości życia poprzez możliwość powstawania strat i degradacji dóbr materialnych. Wystąpienie powodzi może spowodować poważne straty materialne, stwarza zagrożenie dla zdrowia ludzi, a także zagraża ich życiu, czego przykładem są powodzie, które wystąpiły na obszarze dorzecza Odry w ostatnich latach. Jednocześnie jak wskazano w projekcie Prognozy dla ww. projektu aktualizacji planu ustalenia omawianego dokumentu nie generują negatywnego oddziaływania na komponenty środowiska takie jak: ludzie, dobra materialne czy też zabytki. Zgodnie z treścią projektu Prognozy przewiduje się wyłącznie pozytywne skutki w szczególności w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa, zdrowia i jakości życia ludzi. Natomiast poszczególne działania inwestycyjne potencjalnie mogą się wiązać z wystąpieniem niekorzystnych oddziaływań, które mogą się pojawić zarówno na etapie prac budowlanych, jak i na etapie eksploatacji. W przypadku działań, dla których nie wyklucza się potencjalnie niekorzystnego wpływu, w projekcie Prognozy oddziaływania na środowisko wskazano możliwe rozwiązania minimalizujące skutki oddziaływań na środowisko, a tym samym na zdrowie ludzi. Na etapie budowy planowania, projektowania oraz eksploatacji inwestycji w ramach działań minimalizujących negatywny wpływ na środowisko wymieniono m.in.: wyposażenie placu budowy w sorbenty, opracowanie instrukcji postępowania w przypadku wycieku substancji zanieczyszczających; składowanie materiałów budowlanych i sprzętu poza zasięgiem wód powierzchniowych; odpowiednie składowanie i zabezpieczenie odpadów przed spływem zanieczyszczeń do wód; rekultywacja terenu placu budowy oraz ewentualne nasadzenia roślinne dla okolicznych terenów; użytkowanie kanału ulgi jedynie w trakcie wezbrań, aby nie powodować obniżania zwierciadła wód gruntowych na okolicznych terenach, maksymalne skrócenie czasu realizacji przedsięwzięcia poprzez dokładne zaplanowanie harmonogramu prac budowlanych, stosowaniu technologii minimalizujących; stosowanie rozwiązań ograniczających emisję do środowiska pyłu, gazów i innych zanieczyszczeń; ograniczanie emisji spalin z pojazdów i maszyn w rejonie budowy. Zgodnie z treścią projektu Prognozy wariantem niekorzystnym dla społeczeństwa byłoby odstępianie od realizacji aPZRP. Byłoby to utracenie szansy na kontynuację wdrażania działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej. Jednocześnie wskazano, że korzyści wynikające z wdrożenia

dokumentu znacznie przewyższą potencjalne negatywne oddziaływania, które we wszystkich przypadkach, poprzez zastosowanie odpowiednich środków, mogą zostać ograniczone do minimum. Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z treścią projektu Prognozy działania i przedsięwzięcia inwestycyjne wynikające z ocenianego dokumentu w większości mają status „przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”, co oznacza, że przed ich realizacją niezbędne jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (której niejednokrotnie będzie towarzyszyło przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko). Jak wskazano większość z tych działań i inwestycji wymaga uzyskania zgody wodnoprawnej. Zgodnie z treścią projektu Prognozy powyższe oznacza, że istniejące przepisy o ochronie środowiska ustanawiają system, w ramach którego indywidualnie rozpatruje się wpływ poszczególnych zamierzeń na środowisko i ocenia się jego akceptowalność, a także ustanawia się indywidualne warunki z zakresu zapobiegania, minimalizowania i kompensowania oddziaływań środowiskowych i ich skutków.

Pragnę zaznaczyć, że po przyjęciu *Projektu aktualizacji planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry* działania inwestycyjne przewidziane do realizacji, zakwalifikowane do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, będą wymagać uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, a także mogą wymagać przeprowadzenia procedury oddziaływania na środowisko wynikającej z przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. W ramach takiej procedury - o ile jej przeprowadzenie okaże się konieczne dla konkretnych inwestycji - dokonana powinna być szczegółowa analiza jakościowa oraz ilościowa wpływu danego przedsięwzięcia na środowisko, w tym na zdrowie ludzi.

Mając na uwadze powyższe uprzejmie informuję, że po przeanalizowaniu przedłożonej dokumentacji nie wnoszę do niej uwag.

Z poważaniem

Główny Inspektor Sanitarny
wz. Krzysztof Saczka
Zastępca Głównego Inspektora Sanitarnego

/dokument podpisany elektronicznie/